

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 23. Josephus Renatus Cardinalis Imperialis mortuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

per pontem ligneum ad S. Laurentii fa-
cellum pedibus centum sexaginta octo
dissitum transferretur, ibique in novo
ædificio, cujus jacta jam fuerant fun-
damenta, collocaretur. At & in hoc
maxima versabatur difficultas; quippe
præter immensos pene sumptus peri-
culum erat haud leve, ne mota mole
totum Musivum dissolveretur, præ-
cipue, cum jam aliunde plurimæ essent
luxatæ tessellæ: Clemens igitur abje-
cto priori consilio, pro sua sagacitate
aliud, idque facilius, magisque expe-
ditum, securumque excogitavit. Ita-
que prius imagines ad exemplar exacte
coloribus depingi, demum tessulas re-
solvi, easque diligenter asservari jussit,
ut postea ex integro in pristinam, sta-
bilioremque formam componerentur,
insumptis huic operi duntaxat bis au-
reorum millibus.

§. XXIII.

*Josephus Renatus Cardinalis Impe-
rialis mortuus.*

Hoc anno Sacrum Purpuratorum Col-
legium quatuor Cardinalium me-
ritis insignium mortem luxerat: ex his
primus erat Josephus Renatus Impe-
rialis, Majorum quidem origine Ge-
nua-

Sæc. XVIII.

A. C. 1737.

nuensis, natus tamen in Urbe Urbitana prope Francavillam inclytæ hujus Familix in Neapolis Regno feudun. Patrem habuit Michaellem Imperiali Francavillæ Principem, Matrem vero Birgittam de Grimaldis lectissimam profus Matronam, quæ Principis Monæti in Liguria litorea Soror erat. Natalis dies Josepho erat vigesima sexta Aprilis anni supra millesimum sexcentis mi quinquagesimi primi. Primævo naturæ beneficio eminuerat egregiis planetibus, memoria fideli, ingenio acri, multiplicis scientiæ capaci, indole benigna, sincera, ac liberali, & ut verbo absolvam, qua melior vix optari potuisset: Nec minor imo adhuc major erat in hoc juvene animus ad pietatem propensus, morum candor, vitæ innocentia veris solidisque virtutibus exornata. Infans adhuc erat, cum jamjam ob generis claritatem Cruce Ordinis Hierosolymitani decoraretur; adolescens vero animum appulit ad Philosophiæ & Juris prudentiæ studia, in quibus tam egregium secerat progressum, ut ex literariis certaminibus remulorum semper victor, nunquam victus recederet: Romam inde a celeberrimo Laurentio Cardinale Imperiali ejus Pro-Patruo vocatus, in Collegio Hungarico-Germanico sub magisterio pp.

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

PP. de Somascha studiorum cursus pro-
 sequebatur, non sine maxima ingenii
 sui commendatione; quocirca tam
 apud Alexandrum VII. quo sedente
 Laurentius Romanæ Urbis Gubernator
 erat, quam apud Clementem X. gra-
 tia & favore plurimum valebat, a quo
 etiam inter Præsules relatus, Came-
 ræ Apostolicæ Clericatum obtinuit. Sub
 Innocentio XI. ejusdem Cameræ The-
 saurarius Generalis dictus, pro officii
 sui munere contra quosdam Sueciæ Re-
 ginæ Domesticos sententiam pronuntia-
 re cogebatur, qua tamen sibi præfatæ
 Principis aversionem tantopere accer-
 sebat, ut etiam Pontifex, quantum-
 vis Josepho propensus, illum ad Pur-
 puram evehere cunctaretur: merito-
 rum tamen præstantia superabat alienæ
 indignationis metum, quo demum
 posthabito Imperialis nondum trigesi-
 mum nonum ætatis annum em-
 ensus, ab Alexandro VIII. inter Car-
 dinales relatus, Diaconia S. Georgii
 ad Vellum aureum, & postea Ferra-
 riensi legatione ornabatur. Sexennium
 in hoc munere posuit, atque in utilita-
 tem hujus Provinciæ plurima egit,
 pro Nobilibus adolescentibus Colle-
 gium, quod quia ex Alberti Pennæ
 legato conflatum erat, à Penna no-
 men habet & diu clausum erat, iterum

Sæc. XVIII. aperuit, & vias tam incuria, quam ve
A. C. 1737. rustate destructas instauravit, novas
construxit, aquas ubique stagnantes
atque inquinatas arefecit, indeque ae-
ris salubritatem restituit, tamque de
Ferrariensibus populis sese optime me-
ritum reddidit, ut in ejus honorem de-
grati animi monumentum Magistratus
publice illi inscriptionem marmorea
columnæ insculptam poneret. Præter
rea dum Italia funesto premebatur bello,
laboranti Provinciæ annona sat co-
piosa subvenit, ingentemque pecuniæ
vim Communitatibus tam sacris quam
profanis mutuo dedit, ne quid in pub-
licis hisce necessitatibus detrimenti ca-
perent: publicos quoque auxit proventus,
populosque nonnullis vectigali-
bus exoneravit, finesque Ecclesiasti-
cæ ditionis contra vicinorum Principum
excursus immota animi fortitudine,
& quandoque etiam, id deposcente
te populorum incolumitate, armata vi-
servavit. Eodem tempore, quo Josephus
hac legatione adeo strenue fungebatur,
in ejusdem Urbis Episcopum electus fuit,
ut qui cives suos totamque rempublicam
summa integritate, solertia & fide Princeps
rexerat, oves quoque suas pietatis, Religionis,
Divini Verbi pabulo tanquam Pastor
vigilantissimus pasceret. Seligebatur
quo

quoque hujus Viri probitas atque pru-
 dentia ad tollendas dissensiones inter Sæc. XVIII.
 Carolum VI. Cæsarem & Philippum A. C. 1737.
 V. Hispaniæ Regem de Hispanica Mo-
 narchia contendentes; eo fine Medio-
 lanum anno hujus sæculi undecimo Le-
 gatus a latere a Papa decretus, hanc
 legationem non minore fidelitate, quam
 liberalitate ac magnificentia ferme re-
 gali obibat: inde vero Romam rever-
 sus, plurimis iisque dignioribus ad-
 scriptus est Congregationibus, in qui-
 bus rara suæ integritatis atque erudi-
 tionis specimina edidit: præcipue vero
 ejus impiger labor, atque assiduitas
 emicuit, dum Congregationis, quæ
 de *bano Regimine* nomen habet, Præfe-
 ctura auctus, ipsemet cujusdam Pro-
 vincix civitates & ditionis Ecclesiasti-
 cæ oppida semel in anno in feriis au-
 tumnalibus suo ære lustrabat, & ubi
 præsens adesse non poterat, nonnul-
 los præfatæ Congregationis Præsules
 eo mittebat, ut suppeditatis a se sump-
 tibus visitationem explerent, æs alie-
 num a Communitatibus contractum
 expungerent, debitores ad solvendum
 adigerent, & auctis proventibus pub-
 licis, Pauperum inopiæ consulere-
 nt, ac denique Principis ærarium ampli-
 ficarent, & si viæ, si pontes aliaque
 publica ædificia reparatione indigerent,

Sæc. XVIII. id tempestive eidem Congregationi re
 A. C. 1737. ferrent. Præterea Josephus præfate
 Congregationis jurisdictionem aucto-
 dum Bullam Clementis VIII. de bono
 Regimine confirmaret, atque a Cleme-
 te XII. extendi curaret. Hanc in res
 ipsemet leges ad bonum regimen aptas
 & ad Ecclesiasticæ ditionis administra-
 tionem spectantes in unum codicem
 contraxit, & Andreæ Advocati Vero-
 chi opera usus, publici juris fecit: Ce-
 terum merita, quæ dignissimus ac ma-
 ximæ experientiæ Cardinalis in hoc of-
 ficio sibi comparaverat, Marius Guar-
 naci in sua Historia Pontificum tom.
 I. p. 362. his verbis complexus est.
 „Dominii hinc Ecclesiastici moderatior
 „pene universalis, maximam in quo-
 „libet Pontificatu publicarum rerum
 „administrationis sibi partem attribuit.
 „Pontificibus libere, ac palam, loque-
 „batur. Erat Justitiæ vindex, propositi te-
 „max. Imperia, & Magistratus appe-
 „tebat, adeptos non deponebat; lau-
 „dem ex iis non lucrum quærens: ig-
 „navosque eos vocitabat, & gloriæ
 „contemptores, qui dignitatum mole-
 „stias refugerent, ut otiosam, atque
 „imbellem agerent vitam. Patiens
 „laboris, Pauperum solator, bonorum
 „fautor; eos vero, quos in sui cliente-
 „lam, vel patrociniū recipiebat, non
 „nil

„nisi probos, omnique virtute prædi- Sæc. XVIII.
„tos esse patiebatur. Hinc quatuor, A. C. 1737.
„quos habuit Assessores, sociosque stu-
„diorum, maximis eos decoratos vidi-
„mus dignitatibus; quorum duo ad
„Cardinalatum eVecti sunt, nempe Ra-
„phael Cosmus de Hieronymis, &
„Franciscus Landi Archiepiscopus Be-
„neventanus; alii vero duo Episcopa-
„li dignitate aucti fuerunt, nempe Phi-
„lipus a Turre postea Episcopus Had-
„riensis, & Nicolaus Recchi, qui Pa-
„triæ suæ Ripæ Transonæ Episcopatu
„admotus fuit.

Attamen hic Cardinalis non modo
œconomicis, sed & literariis occupa-
tionibus Zelum maxime industrium ex-
hibuit: ut vero non modo suum literis
excoleret ingenium sed & aliorum sci-
endi ardori satisfaceret, locupletissi-
mam & summe magnificam extruxit
Bibliothecam, quam Viris eruditione
præstantibus, in quos munificentia ge-
nus omne profudit, semper patere vol-
uit, ac ipsemet in ea integras absump-
sit dies ab Ecclesiæ curis vacuas, quas
tamen paucas habebat, quippe omni-
bus ferme Congregationibus Romanæ
Curia adscriptus, illis tanta assiduita-
te, tamque invicta laboris patientia in-
terfuit, ut Cardinalis vita irreprehen-
sibilis, otii nescius, & omni hora ope-
rosus

Sæc. XVII. rosus haberetur. Renuntiabatur info
 A. C. 1737. per Præfectus Congregationis super
 disciplina regulari, Protector totius Or
 dinis Augustiniani, Congregationis
 Monasticæ Virginianæ, Academia
 Ecclesiasticæ, Collegii Apostolici Sa
 cerdotum, Monialium poenitentium,
 Collegii Hungarico-Germanici, ac de
 nique Equestris Ordinis Melitenfium
 & Regni Neapolitani: Præfens quo
 que aderat Sacris comitiis, in quibus
 si meritorum suffragia inspicias, nemo
 alius Pontificia decoratus fuisset dig
 nitate; ob stare tamen videbatur vitium
 ætatis; tum enim non nisi quadragesi
 mum nonum vitæ suæ annum attinge
 rat: mortuo autem Carolo II. Hispan
 iarum Rege, prævaluerunt Gallicæ
 ac Hispanæ partis Cardinales, quorum
 suffragiis electus erat Clemens XI. Gal
 lis plurimum addictus, unde Imperialis
 styum erga Domum Austriacam studium
 tanta prudentia & circumspectione
 moderabatur, ut nec Cæsari suspectus
 nec Pontifici exosus fieret: caute enim
 publicis sese ingesserat negotiis, ac
 numquam a partium studio alienum
 semper monstraverat, curis litera
 riis solertius ideo intentus, ut profanis
 incumbendi occasiones tutius declina
 ret. Eo fine coempto Severolino Pa
 latio Pizzardinorum Academiam Ro
 ma

mæ fundaverat, in qua Romanam ju-
ventutem in Ecclesiæ Canonibus, ri-
tibusque probe institui, & cuius
Alumno septem aureos quovis mense
in victus & habitationis impensas ero-
gari voluit. Nec tamen literario huic
otio adeo quiete vacare poterat Cardi-
nalis, quin a Clemente XI. ad exteras
adhiberetur occupationes; cum enim
clientes beneficiarii immodicis oneri-
bus a suis Dominis gravari, vehemen-
ter quererentur, horum causam dijudi-
care jussus est Imperialis, qui collatis
inter se feudalibus libris antiquis & no-
vis subditos ultra modum vexari de-
prehendit, moxque desuper Papam
certiorem reddidit, cujus statuto Pon-
tificiorum Vasallorum potestas in sub-
ditos ad æquitatis leges revocata fuit:
Absoluto hoc negotio Pontifex Jose-
phum cum ceteris selegit, ut hanc
quæstionem discuteret: utrum Caro-
lus III. pro legitimo Hispaniarum Re-
ge habendus sit? discussis igitur hujus
ac competitoris sui Philippi V. meritis
ac juribus, Cardinalis affirmando re-
spondit, atque a Papa Legatus a La-
tere Mediolanum, ut Carolum in Ger-
maniam reversum exciperet, missus ei-
dem S. Clementis exuvias, necnon
Sacri Ligni particulam auro gemmis-
que distinctam dono dedit: Hoc tamen
obses

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

Sæc. XVIII. obsequio in Hispanorum odia offendit
 A. C. 1737. nesque tam infeliciter irruit, ut Cardi-
 nales horum partibus addicti, atque
 implacabiles, in suo Imperialem a Pon-
 tificatu excludendi studio, in omnibus
 S. comitiis latæ ab ipso sententiæ me-
 moriam refricarent: Verum Cardina-
 lis his minime commotus, demandatam
 sibi provinciam ea magnificentia
 quæ Apostolicum Legatum a latere dece-
 ret, obire statuit, ac itinere Cremonam
 usque continuato a Julio Comite
 Viscontio Cæsaris Ministro honorifice
 exceptus, Laudo-Pompejæ biduo sub-
 stitit, ut pro centum viginti famulis
 suis vestiaria tam ingressui, quam Cæsaris
 alloquio consentanea confici possent.
 Die octava Novembris ipse Rex
 Legato sexjuges equos submitte, & ad
 Romanam portam vecto unius horæ iti-
 nere obviam processit, cui Cardinalis
 curru descendens, Pontificium diploma
 tradidit, quo facto ambo cum
 splendido comitatu per præcipuas Ur-
 bis plateas ad Ecclesiam Cathedralam
 equitabant, Clericis instructo ordine
 præeuntibus. Post solemnem hunc in-
 gressum ad Regis alloquium admittitur,
 atque ab eo omnibus benevolentiae &
 honorum testificationibus cumulatus
 eodem, quo venerat, festivo comite-
 tu Urbe excessit, Romam reversurus
 Hac

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

Hac legatione functus, anno hujus sæ-
culi decimo septimo Hiberniæ Prote-
ctor nominabatur, qua occasione Jaco-
bo III. Angliæ Regi officiosæ salutatio-
nis obsequium prima vice exsolvit: Po-
stea Sacræ Inquisitionis Romanæ Af-
fessor Genuam a Papa decernebatur,
Senatum eo adducere jussus, ut Albe-
ronium Cardinalem dimitteret, Roma-
næ Curix tradendum; eo tamen jam
fuga elapso Pontifex præcipue Im-
perialis opera & consilio utebatur in
Congregationibus, quæ pro discuti-
enda ipsius causâ institutæ fuerant. Mor-
tuo demum Clemente XI. Papa Cardi-
nalis sacris interfuit comitiis, in qui-
bus Cardinalis de Althan tanquam Cæ-
sareus Orator sese Paolutii Cardinalis
electioni opponebat, id ægerrime fe-
rentibus Corradino & Imperiali, quo-
rum ultimus post Innocentii XIII. obi-
tum in conclavi saniores ex suffragato-
ribus Purpuratis sibi faventes habebat,
solis obsistentibus Gallis, qui Imperia-
lem abs dubio a Franciæ Rege exclu-
sum iri minitabantur. Electo igitur
Benedicto XIII. Imperialis totum sese in
Ecclesiæ utilitatem impendit, planeque
visus est Purpuram & dignitates ideo
gerere, ut ex eis nihil sibi nisi occasio-
nem bene de omnibus merendi, & con-
cordiam inter dissidentes revocandi de-
cerpe-

Sæc. XVIII. cerperet ; si quidem arbiter adoptatus
 A. C. 1737. litem occasione hæreditatis a Cardina-
 le Salerno relictae inter ejus Affines &
 Jesuitas exortam componere , toto vi-
 rium conatu adlaborabat ; pari etiam
 studio Barberinium in gratiam Cæsaris
 reducere , & Jacobum Angliæ Regem
 cum sua Conjuge reconciliare strage-
 bat : His omnibus meritis cumulum
 & perfectionem addebat indefessum ejus
 studium , quo Sedis Apostolicæ jura
 intacta servare nitebatur ; quapropter
 immodicis privilegiis , quibus Bene-
 dictus Papa Sardinia Regem agebat
 sese cum ceteris Cardinalibus ore &
 calamo vehementer opposuit , exha-
 stumque Apostolicæ Camerae æranum
 restaurare studuit , totusque in eo fuit,
 ut Cosciam & Bichium , quos Cardina-
 lium Collegio dedecori fore credide-
 rat , a Purpura arceret , quamvis hæc
 ipsa ejus oppositio postmodum sibi op-
 pido fatalis esset ; cum enim defuncto
 Benedicto XIII. de Imperiali in Papam
 eligendo tam impense , tamque serio
 ageretur , ut ex quadraginta duo-
 bus Purpuratis unius duntaxat Cardi-
 nalis suffragium ad Canonicam ipsius
 electionem deesset , Bentivolius Ma-
 chlonem de Monteleone Hispanum Ro-
 mæ Oratorem eo adigebat , ut nomine
 sui Regis eum a tiara exclusam decla-
 raret.

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

raret, caussatus, hunc immodico er-
ga Austriacam Domum affectu ferri,
odio suo in Bichium reconciliationem
Lusitanæ cum Aula Romana præpedi-
isse, & sese Sardinæ Regis consiliis ul-
tra modum opposuisse &c. Hæc in Im-
perialis invidiam Bentivolius privatæ
magis suæque indignationi, quam se-
dis Apostolicæ commodo ac honori
consulens proposuit; nemo quidem
prudens secundis auribus nec abs-
que privatæ ultionis ac malevolentiae
suspensione hujus Cardinalis sermonem
exceptit; notum enim erat plerisque,
quod in Imperialem ceteroquin ab om-
nibus vitiis alienum vindicta exardescer-
et ob injuriam, quam Bentivolio fratri
suo propter morum pravitatem custodiæ
dato ab Imperiali tum Ferrariensi Le-
gato irrogatam fuisse autumabat: ni-
hilominus cum Bentivolius altius in-
clamaret, & palam mitteretur, se
non modo ex conclavi discessurum, sed
etiam Imperialem ab Hispaniarum Re-
ge nunquam pro Papa habendum, tan-
tum apud ceteros valebat, ut Imperia-
lis Pontificatus spe penitus excideret,
dolentibus Cardinalium potissimis, &
ipsis quoque Gallis, ac æmulis, qui Im-
perialem generis nobilitate, veneran-
dæ senectutis canitie, ingenii vigore,
scientiarum eminentia, diuturna re-

Hist. Eccles. Tom. LXXV M m rum

Sæc. XVIII. rum experientia, morum probitate,
A. C. 1737. vitæque integritate ceteris omnibus
 digniorem Pontificatu judicabant, ac
 vel ideo longe dignissimum, quia solus
 Imperialis se tanta dignitate indignis-
 simum reputabat, ac in eo unico
 felicitatis cumulum reponebat, quod
 ad ultimum usque vitæ suæ halitum
 sua sedi Apostolicæ obsequia dicere po-
 tuerit; unde ipsi etiam Clementi XII.
 tanta de ejus prona voluntate, pru-
 dentia ac moderatione existimatio, &
 fiducia, ut ejus opera ac consilio fere
 omnibus in negotiis uteretur; sic ad
 dijudicandam Cosciæ Cardinalis causam,
 ad componenda Polonæ successio-
 nis dissidia, ad restauranda commo-
 dia, aliaque sane gravissima, & maxi-
 me ardua adhibebatur Imperialis admi-
 randa in rebus agendis dexteritas ac
 solertia: His laboribus immortalis,
 ac viribus pene exhaustus, die decima
 quinta Januarii octogenarius vivere de-
 siit sepultus in Ecclesia S. Augustini de
 Urbe. Ceterum hic Cardinalis omni
 genere virtutum ornatissimus, morum
 gratia, mentis candore, magnanimitate,
 oris dignitate ac gravitate cum
 quadam specie mansuetudinis mirifice
 conjuncta & inter publicas & aulicas
 curas ac dignitates integra semper il-
 luxit fama, & plane illææsæ ejus inno-
 centiæ

centiæ invictissimum erat argumentum quod, cum adeo multos haberet æmulos, nemo aliquis ei labem ullam de-
decoris aut vitii esset ausus impingere. Pauperum insuper inopiæ aures manus-
que semper habuit liberaliter apertas, in quos præter plurima pie legata etiam
octo aureorum millia post mortem di-
stribui jussit. Denique locupletissimam
suam Bibliothecam, cujus repertorium
Justus Fontanus confecerat, omnium
Eruditorum usui apertam esse voluit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

§. XXIV.

Curtii Origi Cardinalis obitus.

Alter, cujus mortem Sacrum Purpu-
ratorum Collegium hoc anno de-
ploravit, erat Curtius Origus patria
Romanus, qui parentibus nobilitate
claris, Marchione Caspare, & Maria
Laura de Palumbaria die nona Martij
anno Christi millesimo sexcentesimo
sexagesimo primo natus est. Ipso na-
turæ beneficio acre & excitatum nac-
tus ingenium, nec ipse sibi ulla in re,
vel morum integritate, vel discendi ar-
dore ac diligentia defuit. Traditus in-
super erat optimis Institutoribus ad eru-
diendam juventutem præclare natis,
quorum dexteritate intra brevissimum

M m 2

tem-